

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec T-677/20

**Ryanair DAC a Laudamotion GmbH
proti
Európskej komisii**

Rozsudok Všeobecného súdu (desiata rozšírená komora) zo 14. júla 2021

„Štátna pomoc – Rakúsky trh s leteckou dopravou – Pomoc poskytnutá Rakúskom v prospech leteckej spoločnosti v rámci pandémie COVID-19 – Podmienový úver v prospech spoločnosti Austrian Airlines – Rozhodnutie o nevznesení námietok – Pomoc predtým poskytnutá materskej spoločnosti príjemcu – Pomoc určená na náhradu škody spôsobenej mimoriadnou udalosťou – Sloboda usadiť sa – Slobodné poskytovanie služieb – Rovnosť zaobchádzania – Povinnosť odôvodnenia“

1. *Pomoc poskytovaná štátmi – Zákaz – Výnimky – Pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom – Pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami – Podmienový úver konvertibilný na subvenciu v prospech leteckej spoločnosti s cieľom odškodniť túto spoločnosť v rámci pandémie COVID-19 – Posúdenie s ohľadom na článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ – Zohľadnenie všetkých opatrení pomoci poskytnutých v prospech spoločností patriacich do tej istej skupiny ako príjemca a vzťah medzi nimi [Článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ]*

(pozri body 29 – 44)

2. *Pomoc poskytovaná štátmi – Zákaz – Výnimky – Pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom – Pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami – Podmienový úver konvertibilný na subvenciu v prospech leteckej spoločnosti s cieľom odškodniť túto spoločnosť v rámci pandémie COVID-19 – Pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ – Posúdenie zlučiteľnosti so zásadou zákazu diskriminácie – Kritériá – Cieľ pomoci – Nevyhnutnosť pomoci – Proporcionalita pomoci [Článok 18 prvý odsek a článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ]*

(pozri body 48 – 69)

3. *Slobodné poskytovanie služieb – Ustanovenia Zmluvy – Pôsobnosť – Služby v oblasti dopravy v zmysle článku 58 ods. 1 ZFEÚ – Letecké dopravné služby – Osobitný právny režim (Článok 56, článok 58 ods. 1 a článok 100 ods. 2 ZFEÚ)*

(pozri body 70 – 72)

4. *Pomoc poskytovaná štátmi – Zákaz – Výnimky – Pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom – Pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami – Podmienенý úver konvertibilný na subvenciu v prospech leteckej spoločnosti s cieľom odškodniť túto spoločnosť v rámci pandémie COVID-19 – Posúdenie s ohľadom na článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ – Kritériá – Proporcionalita pomoci – Posúdenie škôd spôsobených podniku, ktorý je príjemcom pomoci, z dôvodu pandémie COVID-19 [Článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ]*

(pozri body 82 – 96)

5. *Pomoc poskytovaná štátmi – Zákaz – Výnimky – Pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom – Pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami – Podmienенý úver konvertibilný na subvenciu v prospech leteckej spoločnosti s cieľom odškodniť túto spoločnosť v rámci pandémie COVID-19 – Posúdenie s ohľadom na článok 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ – Kritériá – Proporcionalita pomoci – Výpočet výšky pomoci – Kumulácia pomoci určenej na odškodnenie príjemcu v rámci pandémie COVID-19 s inými opatreniami, ktoré nepokrývajú rovnaké oprávnené náklady – Prípustnosť [Článok 107 ods. 2 písm. b) a článok 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ]*

(pozri body 102 – 122)

6. *Žaloba o neplatnosť – Fyzické alebo právnické osoby – Akty, ktoré sa ich priamo a osobne týkajú – Rozhodnutie Komisie konštatujúce zlučiteľnosť štátnej pomoci s vnútorným trhom bez začatia konania vo veci formálneho zisťovania – Žaloba dotknutých osôb v zmysle článku 108 ods. 2 ZFEÚ – Určenie predmetu žaloby – Žaloba smerujúca k ochrane procesných práv dotknutých osôb – Žalobné dôvody, ktoré možno uviesť – Neexistencia samostatného obsahu takého žalobného dôvodu v prejednávanej veci (Článok 108 ods. 2 a článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ)*

(pozri body 125 – 127)

7. *Pomoc poskytovaná štátmi – Rozhodnutie Komisie o nevznesení námietok voči schéme pomoci – Povinnosť odôvodnenia – Rozsah – Zohľadnenie kontextu a všetkých právnych pravidiel upravujúcich túto oblasť [Článok 107 ods. 2 písm. b) a článok 296 ZFEÚ]*

(pozri body 130 – 139)

Zhrnutie

Všeobecný súd potvrdzuje, že pomoc, ktorú Rakúsko poskytlo spoločnosti Austrian Airlines na účely náhrady škody vyplývajúcej zo zrušenia alebo preprogramovania jej letov z dôvodu pandémie COVID-19, je zlučiteľná s vnútorným trhom. Táto pomoc, ktorá bola odpočítaná

od dotácií, ktoré v tej istej súvislosti poskytlo Nemecko skupine Lufthansa, ktorej súčasťou je aj Austrian Airlines, nepredstavuje nadmernú kompenzáciu v prospech tejto skupiny.

V júni 2020 Rakúska republika oznámila Európskej komisii opatrenie individuálnej pomoci v prospech leteckej spoločnosti Austrian Airlines AG (ďalej len „AUA“). Oznámená pomoc, poskytnutá vo forme podmieneného úveru konvertibilného na subvenciu vo výške 150 miliónov eur (ďalej len „predmetné opatrenie“) mala za cieľ nahradiť spoločnosti AUA škodu vyplývajúcu zo zrušenia alebo preprogramovania jej letov v dôsledku zavedenia obmedzení v oblasti cestovania alebo iných opatrení lockdown-u v kontexte pandémie COVID-19.

AUA je súčasťou skupiny Lufthansa, na čele ktorej sa nachádza materská spoločnosť Deutsche Lufthansa AG (ďalej len „DLH“). V období od marca do júna 2020 Komisia už schválila rôzne opatrenia pomoci v prospech podnikov skupiny Lufthansa, najmä 1. štátnu záruku od Spolkovej republiky Nemecko vo výške 80 % na úver vo výške 3 miliardy eur v prospech spoločnosti DLH, poskytnutú na základe nemeckej schémy pomoci zavedenej na podporu podnikov všetkých hospodárskych odvetví, ktoré potrebujú likvidné prostriedky na svoje činnosti v Nemecku (ďalej len „nemecký úver“)¹; 2. štátnu záruku od Rakúskej republiky vo výške 90 % na úver v sume 300 miliónov eur poskytnutý v prospech spoločnosti AUA konzorciom komerčných bánk, udelenú na základe rakúskej schémy pomoci určenej na podporu hospodárstva počas súčasnej pandémie COVID-19 (ďalej len „rakúsky úver“)², a 3. individuálnu pomoc vo výške 6 miliárd eur poskytnutú Spolkovou republikou Nemecko v prospech spoločnosti DLH. Toto posledné uvedené opatrenie pomoci bolo schválené rozhodnutím Komisie z 25. júna 2020 (ďalej len „rozhodnutie Lufthansa“)³.

Rozhodnutím zo 6. júla 2020 Komisia konštatovala, že predmetné opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktorá je však zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ⁴ (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Podľa tohto posledného uvedeného ustanovenia s vnútorným trhom je zlučiteľná pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami.

Letecké spoločnosti Ryanair a Laudamotion podali žalobu o neplatnosť napadnutého rozhodnutia, ktorá však bola zamietnutá desiatou rozšírenou komorou Všeobecného súdu. Všeobecný súd vo svojom rozsudku uviedol spresnenia, pokiaľ ide o uplatnenie článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ na individuálnu pomoc prijatú s cieľom reagovať na dôsledky pandémie COVID-19, pokiaľ táto pomoc patrí do rámca série opatrení prijatých v prospech príjemcu pomoci a skupiny podnikov, ktorej je súčasťou.⁵

¹ Schválená rozhodnutím z 22. marca 2020, SA.56714 (2020/N) – Nemecko – Opatrenia COVID-19.

² Schválená rozhodnutím zo 17. apríla 2020, SA.56981 (2020/N) – Rakúsko – rakúska schéma záruky na preklenovacie úvery v rámci dočasného rámca pre štátnu pomoc určenú na podporu hospodárstva počas súčasnej pandémie COVID-19, zmeneným rozhodnutím z 9. júna 2020 SA.57520 (2020/N) Rakúsko – Rakúske protikrizové opatrenia – COVID-19: Záruky pre veľké podniky na základe zákona o záruke z roku 1977 prostredníctvom spoločnosti Austria Wirtschaftsservice GmbH (aws) – Doplnok ku schéme pomoci SA.56981 (2020/N).

³ Rozhodnutie z 25. júna 2020, SA.57153 (2020/N) – Nemecko – COVID-19 – Pomoc spoločnosti Lufthansa.

⁴ Rozhodnutie Komisie C(2020) 4684 final o štátnej pomoci SA.57539 (2020/N) – Rakúsko – COVID-19 – Pomoc poskytnutá spoločnosti Austrian Airlines.

⁵ Treba poznamenať, že vo svojich rozsudkoch zo 14. apríla 2021, Ryanair/Komisia (SAS, Dánsko; Covid-19) (T-378/20, EU:T:2021:194), Ryanair/Komisia (SAS, Švédsko; Covid-19) (T-379/20, EU:T:2021:195), a vo svojom rozsudku z 9. júna 2021, Ryanair/Komisia (Condor; Covid-19) (T-665/20, EU:T:2021:344), Všeobecný súd skúmal uplatnenie článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ na tri odlišné opatrenia individuálnej pomoci prijatých s cieľom reagovať na dôsledky pandémie COVID-19.

Posúdenie Všeobecným súdom

Na podporu svojich žalôb o neplatnosť Ryanair a Laudamotion najmä tvrdili, že Komisia nepreskúmala všetky opatrenia pomoci poskytnuté v prospech spoločností skupiny Lufthansa, ani vzťah medzi nimi.

V tejto súvislosti Všeobecný súd v prvom rade konštatuje, že Komisia spresnila, že predmetné opatrenie bolo súčasťou finančného rámca v prospech spoločnosti AUA v celkovej výške 600 miliónov eur, ktorý okrem predmetného opatrenia predstavoval príspevok vo výške 150 miliónov eur do vlastného imania pochádzajúci od materskej spoločnosti DLH (ďalej len „kapitálová injekcia od DLH“) a rakúsky úver vo výške 300 miliónov eur. Komisia okrem toho pripomenula, že v súlade s jej rozhodnutím Lufthansa pomoc vo výške 6 miliárd eur, poskytnutú Spolkovou republikou Nemecko v prospech spoločnosti DLH, mohla táto spoločnosť využiť na podporu ostatných spoločností skupiny Lufthansa, ktoré sa k 31. decembru 2019 nenachádzali v situácii finančných ťažkostí, vrátane spoločnosti AUA.

Všeobecný súd ďalej uvádza, že v rozhodnutí Lufthansa prijatom dva týždne pred napadnutým rozhodnutím, ktoré predstavuje kontextovú okolnosť, ktorú treba zohľadniť v prejednávanej veci, Komisia už zohľadnila všetky opatrenia pomoci poskytnuté v prospech spoločností, ktoré sú súčasťou skupiny Lufthansa, vrátane spoločnosti AUA, ako aj vzájomný vzťah medzi nimi. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že v rozhodnutí Lufthansa boli všetky ďalšie opatrenia pomoci, ktoré boli poskytnuté alebo plánované v prospech spoločností skupiny Lufthansa, považované za obmedzené na minimum potrebné na obnovenie štruktúry základného imania skupiny Lufthansa a na zabezpečenie jej životaschopnosti.

Všeobecný súd okrem toho pripomína, že keďže podpora poskytnutá spoločnostiam skupiny Lufthansa inými štátmi bola v jednotlivých prípadoch odpočítaná buď zo sumy pomoci, ktorá je predmetom rozhodnutia Lufthansa, alebo z nemeckého úveru, Komisia v uvedenom rozhodnutí vylúčila akékoľvek riziko nadmernej kompenzácie. Podľa mechanizmu odpočtov uplatniteľného na všetky opatrenia prijaté v prospech uvedenej skupiny, sa celkovo poskytnutá pomoc zo strany Spolkovej republiky Nemecko v prospech celej skupiny Lufthansa zníži o pomoc poskytnutú inými štátmi určitej spoločnosti uvedenej skupiny, takže celková suma, ktorú táto skupina získa, zostáva rovnaká.

Nakoniec, pokiaľ ide o kapitálovú injekciu od spoločnosti DLH, Všeobecný súd potvrdil, že ak by aj jej výška pochádzala z pomoci, ktorá je predmetom rozhodnutia Lufthansa, v každom prípade by predstavovala pomoc už povolenú na základe tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na všetky tieto pripomienky Všeobecný súd potvrdzuje, že na rozdiel od toho, čo tvrdia spoločnosti Ryanair a Laudamotion, Komisia nielenže preskúmala všetky opatrenia pomoci poskytnuté v prospech spoločností skupiny Lufthansa, ale tiež vzájomný vzťah medzi nimi.

Vzhľadom na mechanizmus odpočítania uplatniteľný na všetky opatrenia prijaté v prospech skupiny Lufthansa Všeobecný súd okrem toho dospel k záveru, že neexistuje žiadne konkrétne riziko, že predmetné opatrenie poskytnuté spoločnosti AUA by mohlo prinášať prospech aj iným spoločnostiam skupiny Lufthansa.

Všeobecný súd tiež odmietol tvrdenie založené na riziku, že AUA by mohla získať podporu zo strany spoločnosti DLH, ktorá ide nad rámec kapitálovej injekcie vo výške 150 miliónov eur. V tejto súvislosti Všeobecný súd na jednej strane poznamenáva, že prípadný hypotetický prevod dodatočnej likvidity zo strany spoločnosti DLH v prospech spoločnosti AUA by bol v každom prípade výsledkom opatrenia pomoci už schválenej Komisiou, najmä pomoci schválenej rozhodnutím Lufthansa. Na druhej strane zdôrazňuje, že nemecký úver a pomoc, ktorá je predmetom rozhodnutia Lufthansa, sú založené na článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, takže nemajú pokryť rovnaké oprávnené náklady, ako sú náklady, na ktoré sa zameriava predmetné opatrenie, ktoré je založené na článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ. V každom prípade zavedený mechanizmus odpočítania umožňuje vyhnúť sa aj v tomto kontexte riziku nadmernej kompenzácie.

Všeobecný súd ďalej spresňuje, že pokiaľ rozdielne zaobchádzanie zavedené predmetným opatrením medzi spoločnosťou AUA a inými leteckými spoločnosťami pôsobiacimi v Rakúsku možno považovať za diskrimináciu, táto diskriminácia je za okolností prejednávanej veci odôvodnená. Najmä vzhľadom na podstatnú úlohu, ktorú AUA zohráva pri zabezpečovaní leteckého spojenia Rakúska, je totiž rozdielne zaobchádzanie v jej prospech primerané na účely náhrady škôd, ktoré táto spoločnosť utrpela z dôvodu obmedzení v oblasti cestovania a iných opatrení lockdown-u spojených s pandémiou COVID-19 a nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.

Pokiaľ ide o dodržiavanie zásad slobodného poskytovania služieb a slobody usadiť sa, Všeobecný súd pripomína, že slobodné poskytovanie služieb sa ako také neuplatňuje v oblasti dopravy, ktorá podlieha osobitnému právnemu režimu. V tomto rámci Všeobecný súd potvrdil, že žalobkyne v každom prípade nepreukázali, v čom je výlučná povaha predmetného opatrenia spôsobilá odradiť ich od usadenia sa v Rakúsku alebo od poskytovania služieb z tejto krajiny a s destináciou v nej.

Podľa Všeobecného súdu Komisia nevychádzala z nesprávneho posúdenia ani pri hodnotení proporcionality pomoci, najmä pri výpočte škody, ktorá sa má nahradiť, a výšky pomoci. Pokiaľ totiž ide o výpočet škody, ktorá sa má nahradiť, Komisia správne zohľadnila škody, ku ktorým došlo v období predchádzajúcom imobilizácii flotily spoločnosti AUA, vzhľadom na to, že tieto škody boli spôsobené zrušeniami a preprogramovaniami, ktoré uložila rakúska vláda. Komisia okrem toho správne vypočítala náklady, ktorým sa predišlo, ktoré mali byť vylúčené z posúdenia škôd spôsobených spoločnosťou AUA pandémiou. Navyše Komisia v rámci svojho výpočtu tejto škody nebola povinná zohľadniť škody, ktoré utrpeli iné letecké spoločnosti. Pokiaľ ide napokon o výpočet výšky pomoci, Všeobecný súd potvrdil, že Komisia pri svojom posudzovaní proporcionality predmetného opatrenia neopomenula zohľadniť všetky opatrenia pomoci, ktoré mohli skupine Lufthansa priniesť výhody.